

ACC. N:R. N. 6566:1-9

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Danielsson

Härad: Kinnared

Adress: Knutsagård, Jät

Socken: Jät

Berättat av: Magnus Johansson,

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1857 i Jät ^{Bråttby, Jät.}

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Måka Anna."

9 sid.

ACC. N:R. N. 6566:1-9

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Danielsson

Härad: Kinnared

Adress: Knutsgård, Jät

Socken: Jät

Berättat av: Magnus Johansson,

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1857 i Jät pr. Bråten, Jät.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Klaka Anna."

9 sid.

Skriv endast på denna sida!

På 1880-talet bodde i Ströby, Skarvelövs socken, en kvinna, benämnd "Klöka Anna". Hon var vida omfald och berömd för sin ovanliga förmåga att återställa stulet gods, eller se och säga vad det fanns och hur man skulle göra för att få tillbaka det stulna, även det som var tappat. Hon kunde säga vad det tappade låg. Hon botade också en del sjuka. Många kommo även till henne i kärleksaffärer, ty hon kunde säga, om det blev gifte av eller inte, m. m. sådant. Denna begåvning sadet det att hon fått efter att ha druckit av spadet efter en vit ornn, som hennes moder kokat, för att själv kunna se in i det fördolda, vilket hon då gick miste om. Annas moder hade haft varjehanda pussleri för sig i många år, men nu övertog Anna "rörelsen".

ACC. N:R

M. 6566: 1.

Landskap: Småland

Härad: Trimmovales

Socken: Jät

Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Jenny Danielsson

Adress: Knutsagård Jät

Berättat av: mig Jöns Magnus

Född år 1857 i Johanen Brättag
i Jät sockenLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVKloka Anna.Kloka:
Stulet och
 borttappat.

På begäran att skriva mera berättelser om "Kloka Anna" så fortsätter jag här med följande historia som jag hört här i Jät. Det var en bonde här i Jät på en hemresa från Värio som blev av med sin brännvinskagge men visste inte var det hänt någonstans på vägen, och ämnade där för att besöka "Kloka Anna" för att påreda på sin brännvinskagge. Han hade visserligen varit i sällskap med några här ifrån Jät men misstänkte inte dem, för att påreda på vad kaggen hade kommit hörde han på följande dag till Ljöby till "Kloka Anna". Vid hemkomsten därifrån berättade bonden följande. Så jag uträttat mitt ärende forts

2

ACC. N:R M. 6566: 2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Lonselmon
 Härad: Trinnevald Adress: Bröttagård Jät
 Socken: Jät Berättat av: Magnus Johanson i
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1859 i Bröttagård
Jät socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bad hon att få låna något av mina klädesplagg. Hon fick min halsduk, och eftersom hon stod och knöt knutar och fingrade på den berättade hon om mina levnadsomständigheter och mycket om mina föräldrar och systrar som hon inte kunde komma till på naturligt sätt. Jag ångrade sen att jag nämt vad det var jag mistat. Hon brukade nämligen veta det, utan att man behövde tala om det för henne. Hon sade nu: "Jaha du behöver inte ha bekymmer om din bränningskage ty den får du orörd hemburen till dig av samme person som tagit den. Han ångrade genast att han tagit den fört."

Skriv endast på denna sida!

3

ACC. N:R

M. 6566: 3.

Landskap: Småland
 Härad: Krimmovald
 Socken: gåt
 Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Jenny Samuelson
 Adress: Kruusgård gåt
 Berättat av: Magnus Johansson i
 Född år 1854 i gåt ^{Kruusgård} socken

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

och om du vill se vem det är så lägg dig på lur utanför din stuga, ty då han tror att du sover kommer han i natt med kaggen, ställer den ifrån sig och går sin väg. Jag gick ut kl tio på kvällen och lade mig på lur i lövsalen, väntan blev dryg men vid tolvtiden kom han så stilla och ställde kaggen ifrån sig invid husväggen, och avlägsnade sig genast, lika tyst och försiktigt som han kommit. Jag mätte upp mitt brännvin ingenting var taget, personen kände jag han var en av mine sällskap från staden kvällen förut, jag betraktade det hela som ett skämt av honom som jag ännu tror fortfarande

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 6566: 4.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielson
 Härad: Trinnevald Adress: Brättagård gård
 Socken: Jät Berättat av: Magnus Johansson i
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1854 i Jäts socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att det var. Jag hade hört mycket om "Klaka Anna", och tvivlade på sannfärdigheten av berättelserna, men nu är jag fast i tron på hennes outälvda förmåga. Den som hade stulit brännvinet var en bonde och kyrkovård här i Jäts by kallad Tralle i Jädesgård, och den som blev av med det hette Magnus i Brättagård, di'voro gårdboor, Magnus har sjelvtalad om det för mig. Nu är di'döda båda två.

Jag har kanske inte klargjort riktigt för eder att det har funnits två "klaka Annor" i Sträby i Skatelöv. Modren var ett strå vassare än dottern men båda utförde sin verksam-

Skriv endast på denna sida!

fats

5

ACC. N:R M. 6566:5.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielson
 Härad: Trinnevald Adress: Brätsagård Jät
 Socken: Jät Berättat av: m. j. j.
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Frolpsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det lika både i ord gärningar och handlingar
 modern hette Anna, och dottern Johanna men
 folket förkortade Johanne till Anna. Det är
 väl knapt tjugo år sen den senare dog, men
 hon hängde sin praktik som ung flicka. Magnus
 i Brätsagård berättade den senare, och sen d. histo-
 rien som man hört från men till men vet
 man icke av vilken de båda det var. Det
 som jag föret talat om som min mor berättade
 det var dottern. Det talades om i min ung-
 dom att en bonde i Skatelöv hade stulit en
 en "not" (en fisknot som användes vid fiske) och
 Han tvingades av "kloka Anna" att bära noten
 till Skatelövs kyrka en söndagsmorgon fört

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Samuelson

Härad: Kinnared

Adress: Knutagårds Jät

Socken: Jät

Berättat av: mig själv

Uppteckningsår: 1940

Född år 1880 i Hälfrukt

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

da kyrkbesökarna voro samlade där utanför och lägga noten där invid kyrkogårdsmuren, till stor förvåning för kyrkfolket särskilt för många av dem som kände honom, och de kunde inte förstå att han orkade bära den ty en not är mycket tung. Det var farligt att driva gäsk med dem båda ty då hämnades det svårt.

Att gäskas med "kloka Anna" gick inte det tar förjände historia om. På en stor gård i Skatolöv hade en av de underlydande begabbar henne, så hände det i den brådaste nödsituationen tiden då all folket var sysselsatt med detta arbete att en man blev sjuk i ett svimnings-
foto

ACC. N:R M. 6566:7.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielson
 Härad: Krimovald Adress: Knutsgård gård
 Socken: Jät Berättat av: mig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1886 i Kralfwik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

anfäll. Då han ej såg ut till att kunna repa sig, och ingen läkare fanns i närheten, så var det ingen annan råd än att hämta "kloka Anna". När hon fick se vem det var sade hon: "Han blir snart bra, men hade det träffat den som det skulle så hade han dött med det samma". Mannen kryade ju sig och kunde fram på dagen återtaga sitt arbete.

Så hände det sig att gadsägaren själv ville se hur långt Annes förmåga sträckte sig. Han lät gömma allt silver som fanns i huset, och så sände han efter "Kloka Anna". Ni vet nog var det fins sade Anna, men om en tid skall det försvinna utan att komma till rätta.

Skriv endast på denna sida!

forts

8

ACC. N:R N. 6566: 8.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielson
 Härad: Timmeråld Adress: Tretnesgård gård
 Socken: gät Berättat av: mig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Kralpsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det var ingen som fäste sig vid vad Anna sagt, och så gick det en tid. Så en dag hörde kammarjungfrun ett dån från ett serveringsrum från andra våningen där att det dyrbara silvret var förvarat. Kammarjungfrun rusa-
de upp, och till sin förskräckelse fick hon se en man sitta och samla ihop allt silvret i en säck, hon alarmerade genast gårdens folk då de komms dit hade tjuven redan försvunnit i en båt från den närliggande sjön Åsnon och undkommit.

Det har även talats om att en man som bodde i Skatelöv gick in till Anna för att hälsa på. Han tyckte även att det var för

Skriv endast på denna sida!

9

ACC. N:R No. 6566:9.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielson
 Härad: Skinneröd Adress: Truttagårs gård
 Socken: Gät Berättat av: sig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1888 i Trappvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

roligt att skämta med henne, därför tog han en av hennes böcker i fickan när han gick sin väg. När han kom ut kände han ej igen någonting, trots att han varit i trakten i hela sitt liv. När han gått av och en stund gick han in till Anna igen. "Lämna tillbaka vad du har tagit så säker du nog hem", sade Anna. Mannen lade boken på bordet, och från den dagen upphörde han att skämta med "kloka Anna". Jag har mycket mer att berätta om Anna men minner ej mera denne gång.

Gät i Juni 1940

Jenny Danielson

Skriv endast på denna sida!